

11 de febrer.

Festes de LA LLUM 05

PREGÓ

Ajuntament de Manresa

PREGÓ DE LA LLUM

Saló de Sessions de l'Ajuntament de Manresa

Il·lm. Sr. Alcalde

Corporació Municipal

Digníssimes autoritats

Sr. President i companys del Centre Excursionista de la Comarca de Bages

Senyores i senyors:

SALUTACIÓ

M'agradaria, benvolguts manresans, saber-vos transmetre, en aquest pregó, la intensa admiració que tinc per Manresa, la meva ciutat i la meva gent, que m'ha fet sensible a totes les seves vivències i, molt especialment, les d'arrel tradicional i les festives com la que cada 21 de febrer celebrem per commemorar la Misteriosa Llum.

Sempre he tingut en admiració les persones que, una vegada o altra, han estat Administradors de la Festa de la Llum. Persones i entitats que, cada any, es desviuen per mantenir ben arrelada la celebració. Han estat, potser sense adonar-se'n, els mantenidors de la nostra tradició més important.

Tots hem de conèixer i estimar el nostre patrimoni i el **"fet de la Llum"**, denominat també **"miracle"**, és el nostre gran patrimoni manresà. Possiblement, la prosperitat de la ciutat arrenca d'aquell 21 de febrer de 1345 quan un raig de llum, procedent de la muntanya de Montserrat, il·luminà la façana de la nostra església del Carme i, alhora, la ment dels qui no volien facilitar-nos l'aigua. Aquest fet prodigiós va aconseguir que, sempre més, l'aigua del Llobregat hagi estat un bé preuat de benestar i progrés per a Manresa i per als manresans.

desvetllament de tradicions i costums, s'estengué l'afany de viatjar, sovint, de forma col·lectiva, per l'entorn dels nostres pobles, resseguint itineraris naturals per muntanyes i valls o fent fontades o acampades.

A Catalunya, l'aparició de l'excursionisme és essencialment fruit de l'anhel de coneixença, d'estudi i d'estimació per la pròpia terra, que desvetllà la Renaixença. Geòlegs, historiadors, filòlegs, geògrafs, botànics, folkloristes, etc. emprengueren viatges i recerques sobre gran nombre d'aspectes del país que culminaren el 1876 amb la creació, a Barcelona, de l'Associació Catalanista d'Excursions Científiques de la qual, el 1878, sorgí l'Associació d'Excursions Catalana que, finalment fusionades de nou el 1890, donarien lloc a la creació del Centre Excursionista de Catalunya.

La llavor del Centre Excursionista de Catalunya també s'estengué a Manresa i comarca on, emprenedors compatriotes nostres, portaren a terme excursions culturals per la rodalia i també iniciaren algunes publicacions científiques. El dia 9 d'abril de 1905 es constituïa a la sala de la Lliga Regionalista de Manresa, amb els mateixos anhels, el Centre Excursionista de la Comarca de **Bages**, que va aplegar com a socis aquelles inquietes persones, moltes d'elles, afamats autodidactes en les diferents branques de la ciència i la natura. Els propòsits dels fundadors eren, segons deixaren escrit, "**l'estudi de tot el que ofereix de notable la comarca, en la naturalesa, la història, l'art, la literatura, la llengua, les tradicions i els costums.**"

El primer president fou Josep Esteve i Seguí, i la Junta fundacional estava formada per Antoni Abadal, vicepresident; Jaume Vilaseca, secretari; Joaquim Amat, tresorer, i els vocals: Josep Arola, de Súria; Josep Forcada, de Navàs; Francesc Sala, de Santpedor, i Esteve Vendrell, de Sant Vicenç de Castellet; fent honor al seu nom de la Comarca de Bages.

Fou nomenat president d'honor Leonci Soler i March i, consellers honoraris, Oleguer Miró i Borràs, mossèn Josep Guitart i Santasusana i Joaquim Sarret i Arbós. Tots ells formaven part del Consell General del Centre i, per la seva trajectòria personal, foren rellevants per a la història de Manresa.

La nova entitat excursionista afincada a Manresa, com diu l'Emili Martínez, en el seu llibre *Cronologia d'una Entitat: 75 anys del Centre Excursionista de la Comarca de Bages*, editat pel Centre el 1982, "venia a donar cos a la primera entitat esportiva, però amb un aspecte ben diferent, com sempre ha tingut l'excursionisme: conjunció dels aspectes físics, l'amor a la natura, i el coneixement cultural i científic".

He volgut tenir a nivell personal bona part d'aquests anhels al llarg de la meua trajectòria de manresà i soci del Centre. Probablement, això ha fet decidir la meua designació per a ser el Pregoner en aquesta Festa de la Llum 2005. El meu agraïment, doncs, al president i als directius del Centre i també als companys de la Junta del Centenari, per haver confiat en mi per a tan alta responsabilitat.

Amb els anys, les meves primeres excursions d'esbarjo pel territori, les coves i la muntanya, es convertiren en visites sistemàticament organitzades, sobretot per a conèixer els monuments medievals de Catalunya, afecció que m'ha portat a visitar molts indrets del territori català i a estudiar i catalogar més de dues mil esglésies romàniques, moltes vegades, portant únicament unes notes extretes del prestigiós Butlletí del Centre, que s'ha publicat en diverses etapes des del 15 de novembre de 1905. Els butlletins dels primers anys són una preuadíssima relíquia bibliogràfica i una eina imprescindible per a qualsevol estudi de la nostra comarca del Bages.

Aquesta activitat autodidacta m'ha portat a col·laborar, el 1980, en la creació, a Manresa, dels Amics de l'Art Romànic del Bages i, en els darrers anys, a la publicació de diversos llibres sobre temes o monuments de la Comarca del Bages, d'entre els quals hi ha els dos dedicats als santuaris marians de Viladordis, el 1983, i de Joncadella, el 2003, que foren publicats per la Secció d'Estudis del Centre dins la seva col·lecció de monografies de temes locals i comarcals.

El Centre Excursionista de la Comarca de Bages fou també l'administrador de les Festes de la Llum l'any 1977 i, aleshores, el pregoner va ser el Dr. Simeó Selga i Ubach. El seu parlament, efectuat en aquest mateix Saló de Sessions, el realitzà el dia 13 de febrer de 1977, sota el títol: "**Vivències personals**".

El Dr. Selga va parlar, en el seu pregó, del Centre, de les seves persones al llarg de la història d'aquells quasi 75 anys i, en especial, dels expresidents que ha tingut l'entitat. Per aquest motiu, el meu pregó té un caire més personal, tot recordant els inicis de l'excursionisme a Catalunya i Manresa i les meves vivències en aquest camp.

No obstant això, fullejant aquests dies el pregó de l'admirat Dr. Selga, m'he donat que en aquests 25 anys més, han passat moltíssimes noves coses que, directament o indirectament, afecten la història del Centre i, naturalment, la de Manresa. Entre les destacades, podem dir que Joaquim Sarret i Arbós (1853-1935), president entre 1908 i 1909, té ja penjat en aquest Ajuntament el seu retrat a la Galeria de Manresans Il·lustres; que el Dr. Oleguer Miró i Borràs (1849-1926), president entre 1910 i 1913, ha estat igualment reconegut com a manresà il·lustre, homenatjat pels metges manresans el 1998 i publicada la seva biografia d'erudit; que Josep Arola i Sala (1875-1933), president entre 1924 i 1930, també ha estat homenatjat i reconeguda en un llibre la seva brillant trajectòria de metge manresà de la República, o que el mateix Dr. Simeó Selga i Ubach, medalla de la ciutat el 2003, rebé un emotiu homenatge ciutadà l'abril del 1994, data en la qual es publicà un llibre amb la seva biografia d'eminent metge humanista.

Crec que tots aquests honors vénen a demostrar una vegada més els valors i la importància d'aquells homes del Centre.

En referència amb el patrimoni monumental, vinculat a la creació del Centre, també hi ha coincidències. L'endemà de la celebració d'un acte ciutadà d'inauguració oficial del Centre Excursionista de la Comarca de Bages a la sala gran del Col·legi de Sant Ignasi, edifici que avui és la seu del Museu i l'Arxiu Històric Comarcal de Manresa, els dirigents del Centre organitzaren una anada amb carruatges al monestir de Sant Benet de Bages, bressol mil·lenari de bona part de la nostra història i de la comarca. Allà feren un acte acadèmic de gran nivell en el qual intervingueren mítics personatges de la Cultura del nostre país i de l'excursionisme, com Cèsar August Torras, mossèn Norbert Font i Sagué, Leonci

Soler i March, Ramon d'Abadal, Jeroni Martorell o mossèn Josep Guitart, que llegí un acurat treball sobre la geologia, la fauna i la flora del Bages. Confirma la importància d'aquest primer acte cultural l'assistència de més de mil persones.

Si els creadors del Centre varen iniciar el seu camí tenint l'encert de fer una anada a Sant Benet de Bages, un dels principals monuments arquitectònics del romànic català, els excursionistes i estudiosos actuals estem també d'enhorabona, ja que, gràcies als treballs de consolidació i restauració iniciats en el monestir per la Fundació Caixa Manresa, el seu propietari, s'està rejuventint l'estima que moltes persones sentim per la història del nostre patrimoni.

Estimació que al llarg dels anys els socis del Centre han manifestat a bastament, no solament practicant esports de muntanya, esquí, espeleologia, atletisme, piragüisme, submarinisme o windsurf, entre altres, sinó també creant seccions de biblioteca, d'estudis i publicacions, de fotografia, de cinema, de cant coral, etc. fins al punt que moltes de les entitats manresanes s'han gestat al Bages.

Si l'excursionisme va servir per a fer-nos descobrir la natura i el paisatge de casa nostra i això ha estat vàlid des del 1905, quan es va fundar el Centre Excursionista de la Comarca de Bages, ara, passats cent-anys, quan els viatges i les comunicacions no tenen frontera i el món està imbuït per la tècnica dels xips, els robots, els ordinadors, els telèfons mòbils, etc. és més necessari que mai, tornar a descobrir "**el propi territori**", igual com ho van fer els fundadors del Centre i amb els mateixos anhels.

Les noves generacions de nens i nenes manresans i, encara més, els nouvinguts, sovint coneixen el món, però poc el seu entorn. Viatgen lluny amb els pares o veuen la televisió que, en qualsevol moment, ensenya tot el que passa a molts quilòmetres, però massa sovint desconeixen el "**nostre món**", l'entorn en el qual vivim: un camí, un turó, una font, una riera, el nom d'un puig o d'una serralada. El mateix cal dir de les nostres festes i tradicions.

Per això, cal retrocedir a l'impuls, a la il·lusió i als objectius d'aquells compatriotes fundadors del Centre que es varen esforçar per millorar la nostra comunitat. Cal que no es trenqui la cadena del coneixement de les petites coses de la nostra història, cal veure-les, cal ensenyar-les als visitants o a les noves generacions. Hem de valorar i estimar les nostres tradicions d'allà on vivim.

M'agradaria que, en les festes d'enguany, renaixessin en tothom aquests objectius. Per això els demano que visquin intensament la Festa de la Llum 2005 i que participin en els seus actes emblemàtics. Solament així perdurarà en el nostre cor i en el temps aquest patrimoni i tot el que ha representat i representa per als manresans i manresanes i per a la història de Manresa i de Catalunya.

La Llum és la festa que ens identifica com a manresans.
Moltes gràcies per la seva atenció!

Francesc Villegas i Martínez

Manresa, 11 de febrer del 2005

Compartim

la festa

A **caixaManresa** compartim, amb els clients, projectes i il·lusions, i els ajudem a fer-los realitat. I compartim també un compromís especial amb el país i les tradicions.

Manresa està de festa. Bona Festa!

caixaManresa